

Den romantiske lied-komponists værktøjskasse

En liste over elementer i musikken som det betaler sig at være på udkig efter i analysen af den romantiske lied

- Subjektivitet, regelbrud
- Tolkning af følelser, f.eks. længsel (kærlighed, fortiden, drømmen)
- Tæt forbindelse mellem tekst og musik – musikken tilføjer en essentiel dimension til tekstudsagnet (f.eks. svar/kommentar til tekstens spørgsmål)
- Programmusik og nationalistiske tendenser (handling, stemning, sceneri mm. signaleret gennem titel, overskrifter)
- Lieder som folkelig hus-/salonmusik – senere også koncertrepertoire (omend under kritik)
- Udnyttelse af enkel, folkelig visekarakter (form, frasering mm) men tilsat kompositorisk finesse/variation
- Oplevelsen af musikken knyttes til særlige udtryksbærende strukturer – især spænding/afspænding (melodisk, harmonisk, dynamisk etc.)
- Tekstens form spejles i musikken (strofer, frasering, bevægelsesmønstre mm.)
- Alteration af dominanter, tritonussubstitution (dominantens grundtone erstattes af sin tritonus)
- Springmodulation, især mediantspring (jf. neapolitanisering af tonika el. subdominant - se O.V. s. 33) (mediant = sammenstilling af fjerntbeslægtede toneartsflader i tertsafstand, f.eks. Ab – E)
- Kromatiske linjer med stræbe-effekt
- Seufzer-melodik (=”suk”) – kromatisk spændingsopløsning i fraseslutninger
- Formtyper:

Strofisk	Melodi og akkompagnement gentages uforandret fra strofe til strofe
----------	--

Strofisk varieret	Musikken til en eller flere strofer i det strofiske digt er udformet som en variation af den første (f.eks. melodisk, harmonisk eller rytmisk) for det karakteriserende udtryks skyld
-------------------	---

Gennemkomponeret	De forskellige tekststrofer behandles musikalsk forskelligt i overensstemmelse med digtets skiftende handling eller stemningsindhold
------------------	--